



DB-1901100102010300 Seat No. _____

M. A. (Sem. I) (CBCS) (W.E.F.-2019) Examination

March - 2022

Sanskrit : Paper-CCT-3

(Darsana)

(तर्कसंग्रह, वेदान्तसार)

(New Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना/Instructions :

(१) अधा ४ प्रश्नोना गुण सरभा छे.

(1) All questions carry equal marks.

(२) कोरु पण पांच प्रश्नोना उत्तर आपो.

(2) Answer any five questions.

- | | | |
|---|--|----|
| १ | स्पष्ट रीते समझवो : | १४ |
| 1 | Explain clearly : | 14 |
| | (१) सर्वव्यवहारहेतुः बुद्धिः ज्ञानम् । | |
| | (२) असाधारणं कारणं करणम् । | |
| २ | स्पष्ट रीते समझवो : | १४ |
| 2 | Explain clearly : | 14 |
| | (१) विषयश्चतुर्विधः । भौमदिव्यौदर्याकरजभेदात् । | |
| | (२) नित्यसम्बन्धः समवायः । | |
| ३ | नीचेना गद्यखंडोना आवश्यक नोंध साथे अनुवाद करो : | १४ |
| 3 | Translate with necessary notes the following passages : | 14 |
| | (१) एतेषां नित्यादीनां बुद्धिशुद्धिः परं प्रयोजनमुपासनानां तु चित्तैकाग्र्यं, “तमेतमात्मानं वेदानुवचनेन ब्राह्मणा विविदिषन्ति यज्ञेन” इत्यादिश्रुतेः “तपसा कल्मषं हन्ति” इत्यादिस्मृतेश्च । नित्यनैमित्तिकप्रायश्चित्तोपासनानां त्ववान्तरफलं पितृलोकसत्यलोकप्राप्तिः “कर्मणा पितृलोको विद्यया देवलोक” इत्यादिश्रुतेः । | |
| | (२) असर्पभूतायां रज्जो सर्पारोपवद्वस्तुन्यवस्त्वारोपोऽध्यारोपः । वस्तु सच्चिदानन्दानन्ताद्वयं ब्रह्म । अज्ञानादिसकलजडसमूहोऽस्तु । अज्ञानं तु सदसद्भ्यामनिर्वचनीयं त्रिगुणात्मकं ज्ञानविरोधि भावरूपं यत्किञ्चिदिति वदन्यहमज्ञ इत्याद्यनुभवात् “देवात्मशक्तिं स्वगुणैर्निगूढान्” इत्यादि श्रुतेश्च । | |

- ४ नीयेना गद्यभंडोना आवश्यक नोंध साथे अनुवाद करो : १४
- 4 Translate with necessary notes the following passages : 14
- (१) अथ महावाक्यार्थो वर्ण्यते । इदं “तत्त्वमसि” इति वाक्यं सम्बन्धत्रयेणाखण्डार्थबोधकं भवति । सम्बन्धत्रयं नाम पदयोः सामानाधिकरण्यं पदार्थयोः विशेषणविशेष्य भावः प्रत्यगात्मलक्षणयोः लक्ष्यलक्षणभावश्चेति ।
- (२) जीवनमुक्तो नाम स्वस्वरूपाखण्ड ब्रह्मज्ञानेन तदज्ञानबाधनद्वारा स्वस्वरूपाखण्डब्रह्मणि साक्षात्कृतेऽज्ञानतत्कार्यसञ्चितकर्मसंशयविपर्ययादीनामपि बाधितत्वादखिलबन्धरहितो ब्रह्मनिष्ठः ।
‘भिद्यते हृदयग्रन्थिश्छिद्यन्ते सर्वसंशयाः ।
क्षीयन्ते चास्य कर्माणि तस्मिन् दृष्टे परावरे’ इत्यादिश्रुतेः ।
- ५ तर्कसंग्रह अनुसार प्रभाषणं लक्षणा आपी, शब्दप्रभाषण विशेष सविस्तर नोंध लभो. १४
- 5 Give the definition of ‘प्रमाण’ according to तर्कसंग्रह and write a detailed note on the शब्दप्रमाण. 14
- ६ हेत्वाभासनी व्याख्या आपी कोर्धपण भे हेत्वाभास विशेष नोंध लभो. १४
- 6 Explain fully the meaning of हेत्वाभास and write notes on any two हेत्वाभासs. 14
- ७ वेदान्तसारभां निरूपित ‘साधनचतुष्टयम्’ सविस्तर समझवो. १४
- 7 Explain fully ‘साधनचतुष्टयम्’ as described in ‘वेदान्तसार’. 14
- ८ शांकरवेदान्तनी परंपरानो ईतिहास वर्णवो. १४
- 8 Describe the history of tradition of शांकरवेदान्त. 14
- ९ टूंकनोंध लभो : १४
- 9 Write short note : 14
- (१) अभावश्चतुर्विधः
(२) आकाङ्क्षा-योग्यता-सन्निधिः
- १० टूंकनोंध लभो : १४
- 10 Write short notes : 14
- (१) अनुबन्धचतुष्टयम्
(२) वेदान्तसारे सूक्ष्मशरीरोत्पत्तिः